

Dosarul nr. 3ra-562/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul central (D. Crigan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, E. Palanciuc, A. Malî)

ÎNCHEIERE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului depus de Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Firma Comercială de Producție „Pegas” societatea cu răspundere limitată împotriva Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Firma Comercială de Producție „Pegas” societatea cu răspundere limitată, a fost casată hotărârea din 13 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La data de 21 noiembrie 2017, Firma Comercială de Producție „Pegas” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 29 septembrie 2017 FCP „Pegas” SRL a recepționat factura fiscală seria AAB nr. 9100639 din 28 septembrie 2017, emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la achitarea sumei de 55 867,88 de lei cu titlu de tarife diferențiate pentru depășirea concentrațiilor maxime admise în apele uzate.

FCP „Pegas” SRL a considerat că factura fiscală seria AAB nr. 9100639 din 28 septembrie 2017, emisă de către SA „Apă-Canal Chișinău” este neîntemeiată, ilegală, contrară legislației în vigoare și care urmează a fi anulată.

Reclamantul a indicat că, în pct. 2 al facturii fiscale menționate eronat a fost făcută trimitere la contractul nr. 266433/33, semnat între SA „Apă-Canal Chișinău” și FCP „Pegas” SRL, așa cum, între părțile litigante nu a fost semnat un atare contract privind recepționarea și preluarea apelor uzate cu concentrații majore de poluanți.

A indicat că, SA „Apă-Canal Chișinău” și FCP „Pegas” SRL au încheiat un singur contract privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majore de poluanți nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010, în care este indicată modalitatea de calcul și condițiile de plată privind recepționarea și epurarea apelor uzate.

În anul 2017, SA „Apă-Canal Chișinău” prin scrisoarea nr. 1200/3821 din 23 martie 2017, a anunțat rezilierea unilaterală a contractului de recepționare și preepurare a apelor uzate cu concentrații majore de poluanți nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010. La fel, FCP „Pegas” SRL a fost anunțat public despre demararea discuțiilor privind semnarea noilor contracte cu stabilirea unei noi metodologii de calcul a tarifelor pentru serviciul de evacuare a apelor reziduale în sistemul de canalizare, fapt menționat public de către reprezentantul directorului general al Societății pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău”.

Referitor la metodologia de calcul a apelor uzate cu concentrații majore de poluanți, societatea reclamantă a indicat că poziția exprimată de SA „Apă-Canal Chișinău” a stârnit largi critici din partea societății civile și a agenților economici privind lipsa de legalitate și previzibilitate a SA „Apă-Canal Chișinău”, cât și necesitatea perfecționării cadrului de reglementare în acest domeniu la adoptarea a astfel de decizii. Mai mult, calculul propus și folosit în practică de către SA „Apă-Canal Chișinău” constituie un act nefondat și nejustificat, propus unilateral fără a lua în considerație opinia societății civile, fapt care ar induce mai mulți agenți economici spre faliment în cazul imposibilității achitării sumelor destul de mari stabilite ilegal în noile facturi fiscale.

Reclamantul a relatat că factura fiscală contestată constituie o încălcare flagrantă a prevederilor Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, care reglementează relația operator – consumator în exclusivitate în bază de contract, or furnizorul de servicii, SA „Apă-Canal Chișinău”, obligatoriu urma să semneze un nou contract privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți cu consumatorul SRL „Pegas”, unde și urma să se opereze în mod bilateral plata pentru preepurarea apelor uzate, iar, noua factură fiscală urma să fie înaintată spre achitare către agentul economic numai după semnarea unui astfel de contract.

A menționat că, contractul încheiat anterior între SA „Apă-Canal Chișinău” și SRL „Pegas”, a fost semnat sub nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010, în care era stabilită modalitatea de calcul pentru recepționarea și epurarea apelor uzate deversate de la client cu concentrații majorate ale poluanților, cu coeficientul 0,5 la tarif. Astfel, anume în baza acestui contract, SA „Apă-Canal Chișinău” și-a asumat obligația de a recepționa și epura apele uzate deversate de agent, lunar, prin intermediul evacuatoarelor la coeficientul strict stabilit de 0,5 la tarif.

Astfel, a arătat că obligația de a recepționa și epura apele uzate în practică la coeficientul stabilit în contract, la moment, nu este executată și este încălcată de către SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt, care generează o apreciere eronată a situației real existente pe acest caz în facturarea unor sume nereale de plată pentru serviciile în cauză.

Odată cu prelevarea probelor privind stabilirea depășirii concentrațiilor maxime admise în apele uzate de către reprezentanții SA „Apă-Canal Chișinău”, întru

respectarea principiului echilibrului juridic, a aplicării uniforme și obiective a legislației, a respectării principiului egalității părților și neadmiterea discriminării privind accesul la serviciile oferite de autoritățile publice, prelevarea și efectuarea analizelor, probelor de apă uzată urmează să aibă loc numai în prezența reprezentantului legal al agentului economic cu efectuarea analizelor de laborator la un centru de expertiză independent licențiat, în afara sediului SA „Apă-Canal Chișinău”, ținând cont de faptul că orice act de expertiză se efectuează de către o instituție licențiată în domeniu și care este absolut independentă față de părțile contractante, iar laboratorul pârâtului nu asigură respectarea principiilor de drept nominalizate și evident constituie un laborator părținitor care aparține SA „Apă-Canal Chișinău”.

A susținut că, SA „Apă-Canal Chișinău” a aplicat noua metodologie de calcul a tarifelor pentru serviciul de evacuare a apelor reziduale din sistemul de canalizare selectiv doar față de aproximativ 100 de agenți economici din totalul de 10 400 de agenți deserviți de SA „Apă-Canal Chișinău”, fapt care a generat încălcarea prevederilor art. 8 din Legea cu privire la asigurarea egalității, care expres interzice sub orice formă de discriminare privind accesul persoanelor la serviciile oferite de autoritățile publice.

Cu referire la tarifele în vigoare pentru serviciul de evacuare a apelor uzate, SRL „Pegas” a indicat că, agenții economici care evacuează apele uzate cu depășirea normativelor stabilite, achită serviciile de canalizare după un tarif diferențiat calculat proporțional depășirii indicilor de poluare, iar Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013, expres stabilește și se indică în contract acest tarif diferențiat.

În acest context, a reiterat că, între părțile litigante a fost încheiat contractul nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010 privind recepționarea și epurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, iar o modificare a acestor coeficienți prin prisma legislației în vigoare ar însemna pregătirea și semnarea unui nou contract între ambele părți litigioase, în caz contrar, coeficienții de plată la recepționarea și epurarea apelor uzate se vor calcula în conformitate cu contractul nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010.

La data de 12 octombrie 2017 FCP „Pegas” SRL a înaintat o cerere prealabilă către SA „Apă-Canal Chișinău” cu solicitarea de retragere și anulare a facturii fiscale seria AAB nr. 9100639 din 28 septembrie 2017. Prin răspunsul din 10 noiembrie 2017 SA „Apă-Canal Chișinău” le-a comunicat că factura fiscală contestată este emisă corect în baza legislației în vigoare.

A solicitat FCP „Pegas” SRL anularea facturii fiscale seria AAB nr. 9100639 din 28 septembrie 2017 emisă de SA „Apă-Canal Chișinău”.

Prin hotărârea din 13 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, a fost respinsă acțiunea depusă de FCP „Pegas” SRL ca fiind neîntemeiată.

La data de 19 iunie 2018, FCP „Pegas” SRL a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 12 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de FCP „Pegas” SRL, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă acțiunea depusă de FCP „Pegas” SRL și a fost

anulată factura fiscală seria AAB nr. 9100639 din 28 septembrie 2017 în sumă de 55 867,88 de lei, emisă de SA „Apă Canal Chișinău”.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. 3 alin. (1), art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 27 alin. (1), art. 22 alin. (17) și (18) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, art. 9 alin. (1) din Legea privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540-XII din 25 februarie 1998.

În contextul normelor enunțate, instanța de apel a admis apelul declarat de FCP „Pegas” SRL, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, având în vedere că la calcularea tarifelor diferențiate pentru recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți nu pot fi aplicate prevederile contractului nr. 20-13/15703 din 25 februarie 2010 privind recepționarea și preepurarea apelor uzate cu concentrații majorate de poluanți, întrucât acesta a fost reziliat, iar un alt contract părțile nu au încheiat.

De asemenea, instanța de apel a reținut că din conținutul normelor citate, mai exact din art. 22 alin. (18) al Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013, rezultă expres că în cazul în care volumul substanțelor în suspensie, consumul biochimic de oxigen, precum și alți indicatori depășesc normativele aprobate, se aplică tarife diferențiate, calculate proporțional cu indicele normativelor, conform condițiilor contractuale, iar în lipsa acestor clauze, conform modalității stabilite prin Legea privind plata pentru poluarea mediului nr. 1540 din 25 februarie 1998, precum și prin alte acte legislative în vigoare, ceea ce la caz intimatul nu a respectat.

Astfel, a constatat instanța de apel că actul administrativ contestat, factura fiscală din 28 septembrie 2017, contravine prevederilor Legii nr. 303/2013, așa cum, în această factură fiscală nu este indicată modalitatea de calcul a tarifului diferențiat aplicat FCP „Pegas” SRL.

La data de 15 martie 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe pe care o consideră întemeiată și legală.

În motivarea recursului a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și a aplicat o normă care nu trebuia să fie aplicată. Pe lângă faptul că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a invocat că concluziile expuse în decizia contestată sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

A menționat că sunt eronate concluziile instanțelor de judecată precum că nu este reglementat în nici un act normativ aplicarea tarifului diferențiat în cazul depășirii CMA, deoarece formula calculului este prevăzută în art. 22 alin. (18) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare.

A precizat că nu este temei legal de anulare a facturii fiscale seria AAB nr. 9100639 din 28 septembrie 2017 în sumă de 55867,88 de lei, din motiv că SA „Apă-Canal Chișinău” reprezintă subiectul de drept al Legii nr. 303 din 13 decembrie 2013, iar calculul tarifului diferențiat a fost efectuat strict conform prevederilor contractului nr. 266433 din 23 iulie 2004, prin prisma dispozițiilor art. 22 alin. (18) din Legea menționată.

A mai relatat că aplicarea coeficientului de majorare a tarifului pentru serviciile de canalizare și mărirea acestui tarif, reprezintă proporție dintre rezultatele investigațiilor de laborator a probei prelevate de facto și normativul aprobat conform Anexei nr. 1 la Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisaruri de apă pentru localitățile urbane și rurale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 950 din 25 noiembrie 2013.

Totodată, a considerat că instanța de apel ilegal și fără temei juridic a dat curs continuității raportului juridic prin prisma contractului din 25 februarie 2010, reziliat începând cu data de 01 mai 2017.

A susținut că Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, care reprezintă organul de conducere în activitatea SA „Apă-Canal Chișinău”, a precizat că ultima este obligată să aplice tarife diferențiate tuturor agenților economici, care deversează apele uzate în sistemul public de canalizare cu concentrații majore de poluanți ce depășește limitele normative admisibile.

Respectiv, agenții economici sunt obligați să achite tarife diferențiate în toate cazurile în care nu respectă concentrațiile maxim admisibile de poluanți la deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, generându-i impact negativ semnificativ și nu își onorează obligația impusă de lege de a-și instala stații de epurare a apelor uzate.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speța litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 12 decembrie 2018.

Recurentul SA „Apă-Canal Chișinău” a recepționat decizia instanței de apel la 25 ianuarie 2019.

Astfel, recursul depus la 15 martie 2019 este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de SA „Apă-Canal Chișinău” nu se

încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul Colegiului consideră că recursul declarat de SA „Apă-Canal Chișinău” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Societatea pe acțiuni „Apă-Canal Chișinău” se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru